

ONDERWIJS EN OPVANG BLIJVEN IN ONTWIKKELING HOE KAN HET ANDERS?

Elly Marwitz, Ilse Halfwerk en Marijke Bertu

De kleutertoets is afgeschaft. Een schoolbestuur in Gelderland geeft onderbouwleraren de opdracht om inzichtelijk te maken hoe ze nu de ontwikkeling van kleuters volgen. Een werkgroep met onderbouwleraren en een directeur ging met deze vraag aan de slag, maar deze zoektocht riep nog meer vragen op. Wat vraagt de inspectie nog wel? Welke keuzevrijheden zijn er? Wat vraagt dit van de leraar? Wat betekent dit voor de intern begeleider en directie? Hoe wordt de kwaliteit geborgd? Tijd om contact op te nemen met de brigade 'Anders leren, Anders organiseren' om een specialist kortdurend mee te laten denken.

Steeds meer scholen, kindcentra en kinderopvangorganisaties lopen in de praktijk tegen veel vragen aan waar niet gelijk een traject met een externe begeleider voor nodig is. Er is wel behoefte aan meer informatie, de mogelijkheid om vragen te stellen aan iemand met inhoudelijke expertise of te sparren met een ervaringsdeskundige of een 'critical friend'. Antwoorden op vragen zijn niet altijd eenduidig, het is niet duidelijk waar men moet beginnen, men mist de ervaring en expertise of het is niet duidelijk welke stappen gezet moeten worden in een proces van ontwikkeling. Ontwikkelen en veranderen gaat niet vanzelf. Omdat men niet weet hoe te beginnen, omdat kennis en inspiratie mist of omdat veranderen nu eenmaal niet vanzelf gaat.

BRIGADIERS

Brigadiers hebben zelf ervaring opgedaan binnen kindcentra, basis-, voortgezet en/of (hoger) beroepsonderwijs. Deze ervaringsdeskundigen delen hun kennis, bieden inspiratie en denken mee. Zo komt de eigentijdse inrichting van ontwikkelen en leren op een leuke én effectieve manier dichterbij. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van begeleiding van een teamgesprek, overleg met het bestuur, een meedenksessie met de leidinggevende of mensen van de werkvloer, of een inspiratiesessie. Zo ontstaat een impuls die daadwerkelijk tot verandering kan leiden. De brigadiers helpen om stappen te zetten.

KPZ EN DE BRIGADIERS

Het Centrum voor Ontwikkeling van KPZ heeft zich aan het gedachtengoed en de organisatie-opzet van de brigade verbonden en levert ook drie brigadiers: Elly Marwitz, Ilse Halfwerk en Marijke Bertu. Deze 'KPZ-brigadiers' draaien mee in de brigade en geloven in de kracht van uitwisselen en het delen van kennis om in beweging te komen.

WELKE VRAGEN WORDEN ZOAL GESTELD?

De vragen die voorbij komen zijn heel divers, maar gaan vooral over de vraag 'hoe?'.

- Hoe kunnen we meer kindgericht werken?
- Hoe doe je dat: werken vanuit leerlijnen?
- Hoe wordt de rol van de leraar?
- Hoe maak je kinderen eigenaar van hun leerproces?
- Hoe ziet de eerste stap eruit bij het doorbreken van het leerstofjaarklassesysteem?

De brigade Anders leren, Anders organiseren is voortgekomen uit de InnovatieImpuls Onderwijs (2010-2015). Nadien bleven veel praktijkvragen uit het werkveld komen. De brigade speelt hier op in en wil bestuurders, schoolleiders, leraren en pedagogisch medewerkers verder te helpen met de vraag: hoe gaan we het doen? De brigadiers zijn professionals uit het primair, voortgezet en hoger onderwijs die al zelf ervaring hebben opgedaan met het ontdekken van verschillende vormen van anders organiseren in hun eigen organisatie. Deze ervaringen zijn waardevol om te delen met scholen en kindcentra (Anders Leren, Anders organiseren, z.d.).

EEN INKIJK IN DE PRAKTIJK

Een schoolleider uit Brabant kwam met de volgende hulpvraag: 'We willen werken vanuit leerdoelen, maar we komen er nog niet uit. Hoe doe je dat als leraar en hoe volg je de kinderen?'. Voor deze vraag heeft de matchmaker gezocht naar een passende brigadier. Er volgde een gesprek met de schoolleider en het team: een positieve impuls.

Reactie van schoolleider na brigadier-bezoek: 'Het gesprek met de brigadier hebben wij heel waardevol gevonden. We zaten op een soort van dood spoor en we zijn allemaal weer enorm geïnspireerd geraakt. De brigadier heeft met ons een aantal mogelijkheden besproken en opties aangedragen waardoor we weer verder kunnen. Het was voor ons heel belangrijk dat ze niet met kant-en-klare oplossingen kwam, maar juist het team in zijn kracht zette door ons tot nadenken aan te zetten. Daardoor zullen we ongetwijfeld oplossingen vinden die bij ons passen. Nog diezelfde middag, meteen na het vertrek van de brigadier, ontstonden al nieuwe ideeën waar we mee aan de slag gaan. Als je vraagt 'was het wat je verwacht had?', kan ik rustig zeggen dat het ons meer gebracht heeft, dan we verwacht hadden.'

WAT BETEKENT DIT VOOR JOU?

Er zijn meerdere mogelijkheden waarop de brigadiers wellicht ook jouw school verder kunnen helpen. Behoeftes aan:

- een verkennend gesprek of wil je een vraag stellen? Kijk op www.andersleren-andersorganiseren.nl. De matchmaker neemt contact op voor een intake en maakt een match met een passende brigadier. De vragende organisatie stemt samen met de brigadier een datum af.
- eigen professionalisering? Er zijn veel nascholings-
- mogelijkheden. Bekijk het aanbod op de website van KPZ bij studeren - professionalisering.
- ondersteuning bij een verandertraject, schoolontwikkeling of teamcoaching? Neem vrijblijvend contact op met het Centrum voor Ontwikkeling van KPZ.

Elly Marwitz is docent bij de opleiding

Leidinggevende Integraal Kindcentrum op KPZ.

Ilse Halfwerk is docent, trainer en procesbegeleider bij het Centrum voor Ontwikkeling van KPZ.

Marijke Bertu is docent, trainer en procesbegeleider bij het Centrum voor Ontwikkeling van KPZ.

LITERATUUR

Anders leren, Anders organiseren (z.d.). *Hoe de brigade ontstond.*

Geraadpleegd op 10 januari 2019, van

<http://www.andersleren-andersorganiseren.nl/wie-zijn-wij/>